

Nr 545.

Av herr **von Friesen**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 273, angående vissa anslag till universiteten och den medicinska undervisningen m. m.

Direktionen för karolinska sjukhuset har — efter att ha slutfört förhandlingar med Sveriges läkarförbund och inhämtat karolinska institutets lärarkollegiums yttrande — med hänsyn till den starka utvecklingen av laboratorieverksamheten vid karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet och de därigenom ökade kraven på laboratoriernas föreståndare, i sina anslagsäskanden för budgetåret 1946—1947 gjort framställning om inrättande av tre självständiga laboratoriefattningar i lönegrad A 30, dels vid karolinska sjukhuset, dels vid serafimerlasarettet. I särskild skrivelse till Kungl. Maj:t har Sveriges läkarförbund framhållit, att förbundet ansåg, att dessa tjänster skulle organiseras som självständiga överläkartjänster.

Medicinska högskolornas organisationskommitté har särskilt starkt intresserat sig för de kliniska laboratorietjänsterna, och resultatet av kommitténs utredning i denna fråga kan förväntas inom det närmaste halvåret. I en PM ställd till olika klinikchefer och andra myndigheter har kommittén också tillkännagivit, att den ämnar föreslå dessa befattningar som självständiga överläkartjänster i löneklass A 30. Det kan förväntas, att kommittén kommer att vidhålla detta sitt förslag i sitt slutgiltiga utlåtande.

Kungl. Maj:t har emellertid nu i proposition nr 273 i den mån denna avser avlöningsförmåner m. m. för de kliniska laboratorerna vid karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet föreslagit väsentligt sämre anställningsvillkor än dem, som medicinska auktoriteter ansett rimliga och om vilka överenskommelse träffats vid i laga ordning förda förhandlingar. Kungl. Maj:t föreslår, att laboratorerna placeras i lönegrad A 28, att befattningarna skola vara förenade med heltidstjänst, att rätten att åtaga sig enskilda uppdrag mot ersättning till sjukhuset för begagnandet av lokaler, instrument m. m. icke vidare bör medgivas samt att laboratorerna skola sortera under cheferna för sjukhusens medicinska kliniker (proposition nr 273, s. 408).

Det är ytterst osannolikt att, om de av Kungl. Maj:t föreslagna otillfredsställande villkoren genomföras, dessa för sjukvård, undervisning och klinisk forskning i hög grad viktiga tjänster skola komma att sökas

av vetenskapsmän med den höga standard och betydande erfarenhet, som fordras för att tjänsterna skola kunna skötas tillfredsställande. Att kompetenta krafter icke skola komma att stå till förfogande är så mycket sannolikare, som flera landsortslasarett nu ledigförklarar självständiga lasarettsläkartjänster vid sina centrallaboratorier med ca 50 % högre lön än den i propositionen föreslagna och med fri rätt att utföra egna, avgiftsbelagda undersökningar.

Det bör i detta sammanhang framhållas, dels att laboratorerna utbilda unga läkare, som sedermera kunna förväntas erhålla självständiga laboratorieläkartjänster, dels att vid de kliniska centrallaboratorierna under laboratorns personliga medverkan utföres en icke oväsentlig del av den kliniska forskningen vid sjukhusen.

Om riksdagen bifaller den del av propositionen, som avser anställningsvillkoren för de kliniska laboratorerna vid karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet, och om på dessa villkor ifrågavarande tjänster skulle sökas och tillsättas, skulle därigenom den utveckling av frågan, som de medicinska högskolornas organisationskommitté tänkt sig och med all sannolikhet kommer att föreslå, omöjliggöras. Om tjänsterna sedermera på grund av kommitténs utlåtande komma att tillerkännas bättre anställningsvillkor, är det otvivelaktigt, att mera kompetenta sökande skulle anmäla sig, än vad fallet kan tänkas bli, om de nu ledigförklaras och besättas som ordinarie underordnade tjänster.

Undertecknad får därför hemställa,

att riksdagen, med avslag å Kungl. Maj:ts proposition i vad den avser laboratorernas vid statens kroppssjukhus ställning, måtte besluta att ifrågavarande tjänster placeras i lönegrad A 30 i enlighet med det avtal, som träffats vid förhandlingar mellan å ena sidan representanter för Sveriges läkarförbund och å andra sidan representanter för karolinska institutet och direktionen för karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet,

att dessa tjänsters innehavare tilldelas ställning som självständiga överläkare, sorterande direkt under direktionen i enlighet med vad som föreslagits från Sveriges läkarförbund samt

att de få bibehålla sin nuvarande rättighet att mot avgift utföra enskilda laboratorieundersökningar.

Om riksdagen icke anser sig kunna bifalla detta mitt förslag, får jag som ett andra alternativ hemställa, att propositionen i förevarande del ändock avslås och att riksdagen i avvaktan på de medicinska högskolornas organisa-

tionskommittés förslag hos Kungl. Maj:t hemställer om bemyndigande för direktionen att för nästkommande budgetår träffa avtal om provisoriska anställningsvillkor för berörda laboratorier. Frågan kan då återupptagas vid nästa års riksdag, då förslag rörande dessa tjänster kan väntas föreligga från de medicinska högskolornas organisationskommitté.

Stockholm den 29 maj 1946.

Bertil von Friesen.
